

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Asan/17/2017
Identifikačné číslo spisu: 8016200245
Dátum vydania rozhodnutia: 11.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200245.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Nory Halmovej a zo sudcov JUDr. Jany Zemkovej PhD. a Mgr. Viliama Pohančenika v právnej veci žalobcu: Pestastav, s.r.o., so sídlom 1. mája 566/6, Stará Ľubovňa, IČO: 48 142 387, zastúpeného JUDr. Stanislavom Lampartom, advokátom, so sídlom Stará Ľubovňa, Námestie sv. Mikuláša 29, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce Košice, Masarykova 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2016/2800, O - 48/2015 zo dňa 18. februára 2016, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/12/2016-42 zo dňa 17. februára 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/12/2016 - 42 zo dňa 17.02.2017 z a m i e t a.

Žalobcovi právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1.

1.1 Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2016/2800, O - 48/2015 zo dňa 18.02.2016. Žalovaný napadnutým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Košice č. k. 379/15/O zo dňa 21.12.2015, ktorým prvostupňový správny orgán uložil žalobcovi pokutu vo výške 2.000,- € podľa § 19 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) za správny delikt spočívajúci v porušení zákazu nelegálneho zamestnávania.

1.2 Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že z obsahu preskúmaného rozhodnutia aj administratívneho spisu nesporne vyplýva, že Inšpektorát práce Košice vykonal dňa 28.08.2015 o 13:45 hod. na pracovisku žalobcu inšpekciu práce. Zistil, že tam vykonával prácu p. T. N., ktorý v zápisnici o podaní informácie o vysvetlenie dôvodu jeho prítomnosti na pracovisku (spísanej

ihneď po uvedenej skutočnosti dňa 28.08.2015 o 13:45 hod.) uviedol, že „...pracuje odvčera, dnes od 7:00 hod. Dohodol som sa na práci s p. N. I., vykonávam pomocné murárske práce. Budem robiť týždeň za 1,50 €/hod. Náradie a odvoz a dovoz na stavbu - p. N.“.

1.3 Z obsahu predloženej Dohody o pracovnej činnosti uzavretej medzi žalobcom ako zamestnávateľom a p. T. N. ako zamestnancom dňa 27.08.2015 okrem iného vyplýva, že zamestnanec sa ňou zaviazal vykonávať pre zamestnávateľa pomocné stavebné práce (Čl. I. bod 1), so začiatkom prác od 28.08.2015, do 31.12.2015 (Čl. I, bod 2,4) za tam dohodnutú odmenu.

1.4 Z elektronického výpisu z registra poistencov Sociálnej poisťovne vyplýva, že žalobca p. T. N. do registra poistencov v zmysle § 231 zákona č. 461/2003 Z. z. prihlásil dňa 28.08.2015 o 14:29 hod., teda po začiatku prác vykonávaných p. T. N. a po vykonanej inšpekcii práce.

1.5 Nepochybil preto správny orgán, ak kvalifikoval konanie žalobcu ako správny delikt v zmysle § 19 ods. 2 písm. a) bod 1 zákon a č. 125/2005 Z. z., majúci za následok uloženie pokuty, keďže boli naplnené všetky znaky nelegálneho zamestnávania v zmysle § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z.

1.6 Rozhodnutie vychádza z náležite zisteného skutkového stavu, skutkový stav bol správne právne posúdený. Rozhodnutia oboch správnych orgánov splňajú atribút preskúmateľnosti.

1.7 Stanovisko žalobcu aj námietku v žalobe, že išlo o súkromnoprávny vzťah správny súd vyhodnotil ako účelové, keďže sú v rozpore so zisteniami a dôkazmi zadováženými správnym orgánom v čase vykonania inšpekcie práce, pričom skutočnosť, že žalobca zamestnával p. T. N. v zmysle Dohody o pracovnej činnosti, t.j. na základe pracovnoprávneho vzťahu potvrdil aj sám žalobca tým, že p. T. N. prihlásil do registra poistencov Sociálnej poisťovne, avšak až po skončení inšpekcie práce.

2.

2.1 Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie, z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP.

2.2 Žalobca (ďalej aj „kasačný sťažovateľ“) poukázal, že sankcia bola jeho spoločnosti uložená na tom skutkovom základe, že podľa žalovaného mal nelegálne zamestnávať p. T. N.. Toto tvrdenie žalovaného kasačný sťažovateľ po celý čas namietal. Podľa sťažovateľovho názoru, žalobca ako obchodná spoločnosť, neporušila žiadne z ustanovení zákona č. 82/2005 Z. z. Mal za to, že v danom prípade bola účastníkom konania jeho spoločnosť nedôvodne a jeho spoločnosť vôbec nemala byť účastníkom správneho konania. Uviedol, že správne konanie, pokiaľ došlo k porušeniu zákona, malo byť vedené voči inému subjektu a nie voči žalujúcej spoločnosti. Z toho dôvodu namietal svoju pasívnu legitímáciu v správnom konaní.

2.3 Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti ďalej uviedol, že v konaní nebolo žiadnym dôkazom jednoznačne a nepochybné preukázané, že by p. T. N. v čase kontroly vykonával prácu pre spoločnosť Pestastav s.r.o. Je názoru, že v konaní riadne argumentoval ako aj preukázal, že v čase kontroly p. T. N., ktorý ako živnostník vykonával až do 11.05.2015 ako poddodávateľ činnosti pre p. I. N., ako živnostníka, ktorý na stavbe v Pezinku vykonával práce. Nakoľko bolo potrebné v zmysle reklamácie odstrániť vady (oprava prekladov na zárubniach), tak túto činnosť vykonával p. T. N. a to aj v čase kontroly. Sťažovateľ je názoru, že táto skutočnosť je riadne preukázaná s tým, že pokiaľ by bola zo strany žalovaného spochybňovaná, žalobca navrhol túto skutočnosť preukázať aj výpoveďami tam prítomných pracovníkov. Správny orgán v celom konaní nepreukázal, pre koho p. T. N. vlastne pracoval a to aj preto, že p. T. N. na uvedenej, tej istej stavbe, už predtým pracoval pre živnostníka p. I. N..

2.4 Sťažovateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že súvislosti pracovnoprávneho vzťahu spoločnosti k p.

T. N. riadne ozrejmil v žalobe, pričom uviedol, že krajský súd vo svojom rozsudku v bode 30. neuznal, keď uviedol, že „Z obsahu preskúmaného rozhodnutia aj administratívneho spisu nesporné vyplýva, že Inšpektorát práce Košice vykonal dňa 28.08.2015 o 13:45 hod. pracovisku žalobcu inšpekciu práce. Zistil, že tam vykonával prácu p. T. N., ktorý v Zápisnici o podaní informácie o vysvetlení dôvodu jeho prítomnosti na pracovisku (spísanej ihneď po zistení uvedenej skutočnosti dňa 28.08.2015 o 13:45 hod.) uviedol, že „ ... pracuje od včera, dnes od 07:00 hod. Dohodol som s na práci s p. N. I., vykonávam pomocné murárske práce. Budem robiť týždeň za 1,50 €/hod. Náradie a dovoz na stavbu p. N..“

2.5 Podľa názoru sťažovateľa, z vyjadrenia p. T. N., že pracuje pre p. I. N. nijako nevyplýva, že by mal pracovať pre žalobcu. Poukázal, že uvedené vyjadrenie plne potvrdzuje skutočnosti, ktoré uvádza vo svojich podaniach, ako aj v žalobe a to, že p. T. N., ktorý predtým pracoval pre živnostníka p. I. N., bol na stavbe, ale tam odstraňoval vady, ktoré zostali po jeho práci, odstraňoval reklamované nedostatky a ako sa dohodol s p. I. N., nie s konateľom spoločnosti Pestastav, s.r.o. Žalovaný iba účelovo bez akýchkoľvek logických a právnych odôvodnení uzatvoril, že sa jedná o prácu pre žalobcu. Sťažovateľ je toho názoru, že aby došlo k nejakému zisteniu, prvostupňový správny orgán vec účelovo vyhodnotil tak, že sa jedná o nelegálne zamestnávanie, čo bolo účelom jeho kontroly a čo počas celého konania žalobca namietal.

2.6 Sťažovateľ je názoru, že jeho tvrdenia v celom rozsahu preukazuje výpoveď p. I. N. a najmä čestné vyhlásenie p. T. N., ktorý toto vyhlásenie podpísal u notára, pričom obaja potvrdili, že práce - opravy, boli vykonávané pre p. I. N. a nie pre spoločnosť. Obaja účastníci právneho vzťahu teda zhodne uviedli a potvrdili medzi kým bol právny vzťah.

2.7 K bodu 35 rozsudku krajského súdu sťažovateľ uviedol, že pokiaľ by nebola skutočne pravda to, čo už uviedol, tak je zrejmé, že žalobca by ani z časového hľadiska nemohol veci stihnúť zariadiť tak, ako už boli predtým pripravené. Aj toto podľa jeho názoru preukazuje jeho tvrdenia a obranu.

3.

3.1 Žalovaný sa podaním doručeným Krajskému súdu v Prešove dňa 23.05.2017 vyjadril ku kasačnej sťažnosti a navrhol, aby najvyšší súd podanú kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú. Žalovaný sa v plnom rozsahu stotožnil s napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý považoval za vecne správny a zákonný.

4.

4.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. (§ 137 ods. 2, 3 SSP).

4.2 Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

4.3 Podľa § 454, SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

4.4 Z administratívneho spisu žalovaného kasačný súd zistil, že preskúmaným rozhodnutím zo dňa 18.02.2016 rozhodol žalovaný ako odvolací orgán podľa § 6 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 3 zákona o

inšpekcii práce vo veci odvolania žalobcu proti rozhodnutiu Inšpektorátu práce Košice zo dňa 21.12.2015 č. 379/15/O (ďalej len „inšpektorát práce“), ktorým mu uložil v zmysle § 19 ods. 2 písm. a) bod 1. zákona o inšpekcii práce za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 82/2005 Z. z.“) tak, že podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) odvolanie zamietol a rozhodnutie inšpektorátu práce potvrdil.

4.5 V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia uviedol, že z odvolacieho spisu vyplýva, že dňa 28.08.2015 u kontrolovaného subjektu Pestastav, s.r.o., 1. mája 566/6, Stará Ľubovňa, IČO 48 142 387, na stavbe: Obytný dom Pezinok vykonal inšpektorát práce inšpekciu práce zameranú na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania podľa ustanovení zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Pri výkone inšpekcie práce bol zistený nedostatok spočívajúci v porušení zákazu nelegálneho zamestnávania vo vzťahu k zamestnancovi p. T. N.. Predmetný nedostatok bol zdokumentovaný v protokole o výsledku inšpekcie práce č.: IKO-247-53-1.2/P- B28-15 zo dňa 08.09.2015 (ďalej „protokol“). Protokol bol zaslaný účastníkovi konania dňa 08.09.2015. Účastník konania sa k obsahu protokolu vyjadril listom zo dňa 28.09.2015. V liste uviedol, že menovaný do dňa 25.08.2015 vykonával pre neho prácu na základe živnostenského oprávnenia. Po zrušení predmetného oprávnenia uzatvoril s účastníkom konania dohodu o pracovnej činnosti zo dňa 27.08.2015 a osobne ho prihlásil na pobočke Sociálnej poisťovne dňa 28.08.2015, ale až po vykonanej kontrole zo strany inšpektorátu práce. Menovaný odo dňa 10.09.2015 opäť vykonáva prácu na základe živnostenského oprávnenia. Problém, podľa slov účastníka konania, vznikol iba z dôvodu veľkej vzdialenosti medzi stavbou a sídlom jeho účtovníckej firmy. Následne inšpektorát práce vypracoval k protokolu Dodatok č. 1, ktorý bol účastníkovi konania zaslaný poštovou prepravou. Prvostupňový správny orgán začal správne konanie vo veci uloženia pokuty za správny delikt, právne posúdený ako porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní (špecifikovaný v protokole v časti Nelegálne zamestnávanie, bod B.), oznámením o začatí správneho konania doručeným dňa 27.11.2015. Účastník konania sa k oznámeniu o začatí správneho konania vyjadril listom doručeným na inšpektorát práce dňa 09.12.2015, v ktorom uviedol, že menovaný do dňa 25.08.2015 vykonával pre neho prácu na základe živnostenského oprávnenia. Po zrušení predmetného oprávnenia uzatvoril s účastníkom konania dohodu o pracovnej činnosti zo dňa 27.08.2015 a prihlásil ho do Sociálnej poisťovne dňa 28.08.2015 o 14:29:36 h. Prácu začal, podľa účastníka konania, vykonávať až po tomto prihlásení a dovtedy len vykonával opravy predošlých prác v rámci reklamácie. Podľa slov účastníka konania sám menovaný počas výkonu inšpekcie práce uviedol, že prácu vykonáva pre pána N. a nie pre firmu Pestastav, s.r.o. Po preskúmaní a zhodnotení zisteného skutkového stavu vydal prvostupňový správny orgán rozhodnutie č. k.: 379/15/0 zo dňa 21.12.2015 (ďalej „rozhodnutie“), ktorým uložil účastníkovi konania pokutu v sume 2.000,- € za to, že dňa 28.08.2015 o 13:45 h. využíval závislú prácu fyzickej osoby p. T. N., trvale bytom J. XXX, ktorá pre účastníka konania vykonávala prácu ako pomocné stavebné práce na stavbe: Obytný dom Pezinok, mal s ňou založený pracovnoprávny vzťah na základe Dohody o pracovnej činnosti zo dňa 27.08.2015 a nespĺnil si oznamovaciu povinnosť voči Sociálnej poisťovni podľa osobitného predpisu, podľa § 231 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení. Predmetné rozhodnutie bolo účastníkovi konania doručené dňa 28.12.2015, čo potvrdzuje poštová doručienka. Proti vydanému rozhodnutiu podal účastník konania v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktoré bolo podané na poštovú prepravu dňa 05.01.2016 a na inšpektorát práce doručené dňa 07.01.2016. V odvolaní uviedol, že v deň výkonu inšpekcie práce vykonával menovaný prácu ako živnostník pre I. N.. Národný inšpektorát práce ako odvolací orgán v zmysle § 59 ods. 1 správneho poriadku preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu, zhodnotil právny a skutkový stav, vyhodnotil predložené listinné dôkazy a posúdil, či prvostupňový správny orgán pri svojom konaní a rozhodovaní postupoval v súlade s platnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi ustanoveniami. Odvolací orgán po preskúmaní predmetnej veci s ohľadom na zistené skutočnosti a s ohľadom na popísaný skutkový stav dospel k právnomu záveru, že správny orgán prvého stupňa jednoznačne preukázal, že zo strany účastníka konania došlo k porušeniu ustanovenia § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z.

4.6 Poukázal, že z odvolacieho spisu je zrejmy jednoznačný právny záver, že účastník konania dňa 28.08.2015 o 13:45 hod. využíval závislú prácu fyzickej osoby p. T. N., ktorá pre účastníka konania vykonávala pomocné stavebné práce na stavbe: Obytný dom Pezinok, mal s ňou založený pracovnoprávny vzťah na základe Dohody o pracovnej činnosti zo dňa 27.08.2015, pričom si včas nesplnil oznamovaciu povinnosť voči Sociálnej poisťovni. Nesplnenie si oznamovacej povinnosti voči Sociálnej poisťovni podľa osobitného predpisu bolo preukázané elektronickým výpisom z registra Sociálnej poisťovne. Popísaný skutkový stav jednoznačne potvrdzujú relevantné listinné dôkazy, z ktorých odvolací orgán, aj prvostupňový správny orgán vychádzali a ktoré jednoznačne potvrdzujú spáchaný správny delikt. K námietke účastníka konania, že T. N. nevykonával prácu pre neho, ale pre živnostníka p. I. N. odvolací správny orgán uviedol, že p. I. N. je konateľom spoločnosti Pestastav, s.r.o. (účastník konania) a aj samotná Dohoda o pracovnej činnosti zo dňa 27.08.2015 bola uzatvorená medzi účastníkom konania a menovaným, s dňom nástupu do práce dňa 28.08.2015. Zdôraznil, že účastník konania neuviedol, ani nepredložil dôkazy, ktoré by po vecnej alebo právnej stránke spochybnili zistený správny delikt. Vo veci výšky uloženého sankčného postihu uviedol, že prvostupňový správny orgán pri určovaní výšky pokuty prihliadal na ustanovenie § 19 ods. 2 písm. a/ bod. 1 a ods. 6 zákona o inšpekcii práce. Podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona o inšpekcii, uloží inšpektorát práce zamestnávateľovi pokutu od 2.000,- € do 200.000,- € a ak sa jedná o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5.000,- €. Inšpektorát práce pri ukladaní pokuty prihliadal na počet nelegálne zamestnávaných zamestnancov, nejedná sa opakované zistenie toho istého nedostatku, dobu trvania protiprávneho stavu a či sankcia spĺňa požiadavku represie, ale aj preventívny účel. Po zhodnotení všetkých kritérií podľa zákona o inšpekcii práce je výška pokuty primeraná, nakoľko plní funkciu výchovnú aj represívnu a keďže má postihovať protiprávne konanie je žiaduce, aby bola citelná aj v majetkovej sfére páchatel'a deliktu. Ďalej uviedol, že odvolací orgán nemá zákonnú možnosť odpustiť uloženú pokutu, nakoľko povinnosť jej uloženia vyplýva priamo zo zákona o inšpekcii práce, pričom ani prvostupňový správny orgán nemôže znížiť uloženú pokutu pod zákonom stanovenú hranicu, keďže by to bolo v rozpore so zákonom o inšpekcii práce.

4.7 Včas podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu. Namietal, že žalobca ako obchodná spoločnosť neporušil žiadne z ustanovení zákona č. 82/2005 Z. z. a preto nemal byť účastníkom konania vo veci uloženia pokuty. Správne konanie pokiaľ došlo k porušeniu zákona, malo byť vedené voči iného subjektu, preto namietal pasívnu legitímáciu v správnom konaní. Ďalej uviedol, že žiadnym z vykonaných dôkazov nebolo preukázané, žeby p. T. N. v čase kontroly vykonával prácu pre spoločnosť Pestastav, s.r.o. Naopak v konaní žalobca argumentoval a podľa jeho názoru aj preukázal, že p. T. N. v čase kontroly len odstraňoval zistené nedostatky, a teda išlo o realizáciu reklamačného konania, keďže v minulosti poskytoval ako živnostník poddodávateľské činnosti pre I. N.. Uvedené sa dá preukázať jednak výpoveďami tam prítomných pracovníkov, ale vyplýva to aj z čestného vyhlásenia p. T. N., ktorý predmetné vyhlásenie podpísal u notára, a teda, že opravy boli vykonávané pre I. N. a nie pre spoločnosť a že išlo o reklamačné práce. Obaja účastníci právneho vzťahu teda zhodne uviedli a potvrdili, že medzi p. T. N. a I. N. išlo o súkromnoprávny vzťah, nie o pracovnoprávny vzťah. Ďalej namietal, že p. T. N. v čase vykonávania kontroly nebol zamestnancom spoločnosti Pestastav, s.r.o., nemal s ním žiadny pracovnoprávny vzťah, preto správne konanie nemalo byť vedené proti spoločnosti Pestastav, s.r.o.

5.

5.1 Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z., nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu po
a/ fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu,
b/ fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah, alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu a nesplnila povinnosť podľa osobitného predpisu,
c/ štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý nemá povolenie na prechodný pobyt na účely zamestnania a povolenie na zamestnanie, ak to vyžaduje osobitný predpis a ak medzinárodná zmluva, ktorou je

Slovenská republika viazaná, neustanovuje inak.

5.2 Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

5.3 Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ bod 4 zákona o inšpekcii práce, inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním právnych predpisov, ktoré upravujú zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

5.4 Podľa § 7 ods. 3 písm. i/ zákona o inšpekcii práce, Inšpektorát práce rozhoduje o uložení pokút podľa § 19, § 20 a osobitného predpisu.

5.5 Podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona o inšpekcii práce, Inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnania od 2.000,- € do 200.000,- €, a ak ide o nelegálne zamestnávania dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5.000,- €.

5.6 Podľa § 251 ods. 3 zákona o inšpekcii práce, na konanie podľa § 4 písm. e/, § 6 ods. 1 písm. b/, d/ a e/, § 7 ods. 3 písm. d/, e/, i/ a s/, ods. 5 písm. b/ a ods. 9, § 12 ods. 2 písm. d/ až f/, § 19 a § 20 sa vzťahujú na všeobecné predpisy o správnom konaní, § 26 ak tento zákon neustanovuje inak. Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na vydanie oprávnenia, preukazu, osvedčenia a povolenia podľa tohto zákona.

5.7 Podľa § 1 ods. 2 a 3 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, závislá práca je práca vykonávaná vo vzťahu k nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom, za mzdu alebo odmenu. Závislá práca môže byť vykonávaná výlučne v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu, alebo výnimočne za podmienok ustanovených v tomto zákone aj v inom pracovnoprávnom vzťahu. Závislá práca nemôže byť vykonávaná v zmluvnom občianskoprávnom vzťahu alebo v zmluvnom obchodnoprávnom vzťahu podľa osobitných predpisov.

6.

6.1 Kasačný súd v danej veci rozhodoval o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/12/2016-42 zo dňa 17.02.2017, ktorým bola zamietnutá žaloba podľa § 190 SSP. Predmetom súdneho prieskumu pred krajským súdom bolo rozhodnutie žalovaného č. OPS/BEZ/2016/2800, O - 48/2015 zo dňa 18.02.2016, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Košice č. 379/15/O zo dňa 21.12.2015.

6.2 Základným účelom inšpekcie práce je kontrola dodržiavania pracovnoprávnych, bezpečnostných a iných súvisiacich právnych predpisov. Nelegálne zamestnávania je upravené v zákone č. 82/2005 Z. z. a samotný pojem nelegálneho zamestnávania je definovaný v ustanovení § 2 tohto zákona. Definičné znaky nelegálneho zamestnávania možno v zmysle § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. vymedziť nasledovne:

a/ zamestnávateľom je fyzická osoba podnikateľ alebo právnická osoba,

b/ zamestnávateľ využíva závislú prácu fyzickej osoby,

c/ zamestnávateľ nemá s fyzickou osobou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer.

6.3 Zákonná definícia pojmu závislá práca je vymedzená ako práca vykonávaná:

a/ vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca (vzťah subordinácie),

b/ osobne zamestnancom pre zamestnávateľa,

c/ podľa pokynov zamestnávateľa,

d/ v mene zamestnávateľa,

e/ v pracovnom čase určenom zamestnávateľom,
f/ za mzdu alebo odmenu.

6.4 Účelom zákonnej definície pojmu závislej práce je stanoviť kritéria, aby v aplikačnej praxi nebolo možné objektívne rozlišovať medzi prácou jednotlivca vykonávanou v pracovnoprávnom vzťahu a medzi inými pracovnými aktivitami jednotlivca, ktoré v pracovnoprávnom vzťahu vykonávané nie sú. Zákonník práce tzv. pozitívnym spôsobom vymedzuje rozsah pracovnoprávnych vzťahov, v akej môže byť závislá práca vykonávaná. Ide taxatívne o pracovný pomer a o obdobné pracovné vzťahy a o tzv. iné pracovnoprávne vzťahy, výkon závislej práce v takýchto iných pracovnoprávnych vzťahoch však môže byť len výnimočný a len za podmienok ustanovených v Zákonníku práce.

6.5 Kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami správnych orgánov ako aj s ich právnym posúdením, v konaní, ani v rozhodnutiach týchto orgánov nezistil porušenie žiadneho z ustanovení správneho poriadku ani iného právneho predpisu. Kasačný súd dospel zhodne s krajským súdom k záveru, že žalovaný, ako aj prvostupňový správny orgán postupovali v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážili dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistili skutkový stav a aplikáciu relevantných zákonných ustanovení, zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver, a preto správny súd nepochybil keď žalobcu sťažovateľa zamietol. V teórii správneho práva hmotného prevažuje vymedzenie, podľa ktorého správnym deliktom je protiprávne konanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorého znaky ustanovuje zákon a za ktoré ukladá správny orgán sankciu ustanovenú normou správneho práva. Z uvedenej definície sa odvodzujú všeobecné pojmové znaky, medzi ktoré okrem iného patrí aj sankcia (sankcionovateľnosť). To znamená, že právo spája s každým správnym deliktom konkrétnu sankciu (trest). Aj keď hlavným poslaním správnych orgánov nie je trestať, čo súvisí so zásadou subsidiarity správneho trestu, že správny trest má miesto len tam, kde nepostačujú iné nástroje a prostriedky dovolené právom, zákony v niektorých prípadoch limitujú úvahu správneho orgánu o výške pokuty ustanovením jej dolnej hranice.

6.6 Je nevyhnutné, aby správny orgán odôvodnil nie len dôvod pre ktorý ukladá sankciu, ale aj výšku uloženú pokuty. Pokuty nesmú byť ukladané ľubovoľne, ale v rámci správneho uváženia, ktoré správny orgán náležitým spôsobom odôvodní. Pri preskúmaní výšky uloženú pokuty je potrebné vychádzať zo základných rovín pôsobenia sankcie - individuálnej a generálnej, pričom v preskúmanej veci, podľa názoru kasačného súdu, nebola pokuta uložená v zjavne neprimeranej výške vo vzťahu k spáchanému správnomu deliktu. V danom prípade v zmysle § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona o inšpekcii práce správny orgán mohol uložiť pokutu od 2.000,- € až do výšky 200.000,- €, pričom v prípade nelegálneho zamestnávania dvoch a viac fyzických osôb súčasne najmenej 5.000,- €. V danom prípade prvostupňový správny orgán uložil pokutu vo výške 2.000,- € na dolnej hranici zákonom stanovenej sankcie. Uložená pokuta je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná a plní úlohu výchovnú, ako aj represívnu. Uložená pokuta plní tiež preventívnu úlohu, najmä vo vzťahu k ostatným nositeľom totožných zákonných povinností (generálne pôsobenie), ktorých musí mať silu odradiť od protiprávneho postupu. Vzhľadom na uvedené považuje rovnako ako krajský súd aj kasačný súd výšku uloženú pokuty za adekvátnu a dostatočne odôvodnenú a to v súlade s § 19 ods. 6 zákona o inšpekcii práce.

6.7 Kasačný súd poukazuje na to, že správny súd nie je súdom skutkovým, t. j. zásadne nezisťuje skutkový stav a dokazovanie vykonáva iba výnimočne, pretože účelom správneho súdneho konania je predovšetkým preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a opatrení orgánov verejnej správy a jeho cieľom je odstránenie nezákonnosti. Úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy.

6.8 Kasačný súd dáva do pozornosti novelizované ustanovenie § 2 v spojení s ustanovením § 7ca zákona o nelegálnej práci, ktoré ustanovenie § 2 ods. 2 písm. b/ účinného od 01.01.2018 stanovilo lehotu na prihlásenie do registra sedem dní.

6.9 Z vládneho návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní nesporne vyplýva, že na účely skúmania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania je žiaduce eliminovať určité situácie oneskoreného ohlásenia vzniku pracovnoprávneho vzťahu a štátnozamestnaneckého pomeru do príslušného registra sociálnej poisťovne a vylúčiť prípady, keď zamestnávateľ túto povinnosť sám a bez zistenia nesplnenia tejto povinnosti kontrolnými orgánmi splnil len s malým oneskorením.

6.10 Zamestnávateľ je v zmysle novely zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní vykonanej zákonom č. 294/2017 Z. z. povinný splniť si prihlasovaciu povinnosť v lehote sedem dní od uplynutia lehoty na splnenie povinnosti podľa § 231 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, najneskôr však do začatia výkonu kontroly nelegálneho zamestnávania začatej pred uplynutím tejto sedemdnňovej lehoty. To znamená, že ak kontrolný orgán príde po čase, kedy zamestnanec začal vykonávať svoju činnosť, a to v lehote sedem dní a zistí, že zamestnávateľ si ešte nesplnil prihlasovaciu povinnosť, konštatuje nelegálne zamestnávanie. Ak si však zamestnávateľ splní oznamovaciu povinnosť v lehote uvedených sedem dní a stihne tak spraviť pred výkonom kontroly, kontrolný orgán nemôže konštatovať nelegálne zamestnávanie.

6.11 Z priloženého administratívneho spisu má kasačný súd za preukázané, že sťažovateľ dňa 28.08.2015 o 13:45 hod. využíval závislú prácu fyzickej osoby p. T. N., ktorý pre neho vykonával pomocné stavebné práce na stavbe: obytný dom Pezinok, mal so sťažovateľom založený pracovnoprávny vzťah na základe dohody o pracovnej činnosti zo dňa 27.08.2015, pričom si včas nesplnil oznamovaciu povinnosť voči Sociálnej poisťovni. Nesplnenie si oznamovacej povinnosti voči Sociálnej poisťovni podľa osobitného predpisu bolo preukázané elektronickým výpisom z registra Sociálnej poisťovne. Menovaný zamestnanec nebol sťažovateľom v uvedenom období prihlásený do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia Sociálnej poisťovne, čo je porušením § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z. Listinné dôkazy potvrdzujú spáchaný správny delikt sťažovateľom (Protokol, Dohoda o pracovnej činnosti p. T. N. zo dňa 27.08.2015, elektronický výpis registra Sociálnej poisťovne a Zápisnica o podaní informácie o vysvetlení dôvodu a prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku zo dňa 28.08.2015). Z elektronického výpisu registra Sociálnej poisťovne vyplýva, že menovaný pracovník bol do registra Sociálnej poisťovne prihlásený dňa 28.08.2015 o 14:29 hod., teda až po začatí výkonu práce a po príchode kontrolného orgánu.

6.12 K námietke sťažovateľa, že menovaný pracovník nevykonával prácu pre neho, ale pre živnostníka p. I. N., kasačný súd uvádza, že p. I. N. je konateľom spoločnosti Pestastav, s.r.o. (účastník konania), aj samotná dohoda o pracovnej činnosti zo dňa 27.08.2015 bola uzatvorená medzi sťažovateľom a menovaným pracovníkom s dňom nástupu do práce dňa 28.08.2015.

6.13 Kasačný súd v danej veci zastáva názor, že z doposiaľ zadovážených skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu je možné ustáliť záver, že žalobca sa dopustil nelegálneho zamestnávania fyzickej osoby podľa § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 písm. a/ zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Kasačný súd teda s poukazom na vyššie uvedené dôvody podľa § 461 SSP zamietol kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/12/2016-42 zo dňa 17.02.2017, keďže nezistil také poľahčujúce okolnosti, ktoré by mohli zmeniť záver správneho súdu.

7.

7.1 O náhrade trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 veta prvá SSP tak, že žalobcovi, ktorý nebol v konaní úspešný, nepriznal náhradu trov kasačného konania. Žalovanému možno priznať náhradu trov kasačného konania len výnimočne (§ 168 SSP).

7.2 Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods.

9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.